

Aan de commissie
Bestuur, Organisatie, Financiën en Veiligheid

Onderwerp

Lombardijen veiliger in rap tempo.

Op welke gronden deze brief/Waarom nu voorgelegd?

Naar aanleiding van de aanvraag van de Regeling van Werkzaamheden aangevraagd door Leefbaar Rotterdam en DENK op 9 februari jl. (23bb000465), wil ik u informeren over de maatregelen, die door de gemeente en haar partners worden genomen om de veiligheidsbeleving in de wijk Lombardijen naar een hoger niveau te tillen. Dit moet ertoe leiden dat bewoners van de wijk Lombardijen zich weer prettig en veilig voelen in hun eigen wijk.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Coalitieakkoord 2022-2026: Eén Stad
Veiligheidskoers 2023-2027.

Toelichting

De hieronder geschetste maatregelen zijn er in eerste instantie vooral op gericht om de veiligheidsbeleving van bewoners positief te beïnvloeden en het vertrouwen in de overheid weer te vergroten. Een aantal van deze maatregelen is inmiddels in gang gezet.

Onderzoeken

Zoals aangeven in de Regeling van Werkzaamheden, is de veiligheidsbeleving in de wijk Lombardijen de afgelopen 4 jaar drastisch gedaald. Het is zaak om duidelijk te krijgen welke factoren vooral debet zijn aan deze daling. Om die reden wordt er door de projectleider subjectieve veiligheid, in samenwerking met studenten van Hogeschool InHolland in het derde kwartaal van 2023 een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar deze veiligheidsbeleving. Een belangrijk onderdeel van dit onderzoek is gelegen in de gesprekken die met bewoners gevoerd gaan worden.

De opbrengsten van deze gesprekken hebben als doel in kaart te brengen welke interventies er, op zowel de korte als de (middel-)lange termijn, nodig zijn om de subjectieve veiligheid te verbeteren.

Naar aanleiding van signalen van overbewoning, o.a. in de Molièrebuurt, en andere vormen van woonoverlast, volgt een onderzoek naar de mate van woonoverlast in Lombardijen. Vervolgens zal worden gekeken welke (juridische) instrumenten in samenwerking met relevante partners hiervoor het beste kunnen worden ingezet. Tevens wordt een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de zelfbewoningsplicht (opkoopbescherming) in de verschillende wijken waar dat in 2021 is ingevoerd. Bij gebleken effect ontstaat het gesprek over voortzetting en verdere toepasbaarheid van de maatregel.

Cameratoezicht

Een belangrijk instrument in de veiligheidsaanpak in een gebied ter handhaving van de openbare orde en veiligheid is cameratoezicht. In de wijk Lombardijen heeft in het eerste kwartaal van 2023 een uitbreiding van het cameratoezicht plaatsgevonden. In de Zenobuurt zijn drie camera's bijgekomen en in de Molièrebuurt/ Homerusbuurt zeven camera's.

Om de zichtbaarheid in de wijk te vergroten worden er door politie en Handhaving regelmatig controles georganiseerd, waarbij beide partijen samen optrekken en extra capaciteit vrijmaken. Doel is om op de geplande dagen de wijk blauw te kleuren, zichtbaar aanwezig te zijn en in te spelen op signalen die door bewoners als overlastgevend worden ervaren. Het instrument cameratoezicht wordt hierbij als aanvulling gebruikt, doordat de eenheden op straat beter kunnen worden aangestuurd.

Samenwerking

Samenwerking is een belangrijk middel om het gewenste resultaat te bereiken. Om die reden is besloten om een operationele briefing op te starten. De briefing vindt inmiddels wekelijks plaats in de wijkhub aan de Dantestraat en hier wordt door alle professionals die in de wijk werkzaam zijn, aan deelgenomen. Deelnemers zijn, naast vertegenwoordiging van de gemeentelijke diensten, o.a. wijkagent(en), welzijnsaanbieders en de grootste woningcorporatie, Havensteder. Doel is om aan de hand van deze wekelijkse signalen beter in te kunnen spelen op de behoefte van bewoners en ondernemers.

Deze samenwerking is ook al terug te zien in de projecten 'Politiekids' en 'Onwijze moeders'. Beide projecten zijn inmiddels op één school gestart en er wordt gekeken of beide projecten kunnen worden uitgebreid naar andere scholen. Het project 'Politiekids' is een initiatief vanuit de politie waarbij basisschoolkinderen van 6 tot en met 10 jaar met hun ouders betrokken worden bij het politiewerk. De kinderen helpen de politie met speciale acties op het gebied van overlast. Hierbij kun je denken aan overlastgevend parkeergedrag en overschrijding van de maximumsnelheid nabij basisscholen. Bij de acties kunnen ook andere partners aansluiten zoals de welzijnsaanbieders.

'Onwijze moeders' is een project waarbij moeders door de politie voorlichting krijgen over verschillende maatschappelijke thema's. Hierbij kun je denken aan actuele thema's zoals de uithalersproblematiek, sexting en de gevaren van straatcultuur.

De politie vertelt aan moeders van jongere kinderen wat zij meemaken. Hoe kan hangen op straat leiden tot criminaliteit en welke rol spelen foute vrienden daarbij? Deze en andere vragen komen aan bod tijdens de bijeenkomsten, die in samenwerking met de partners worden georganiseerd.

Relatie met sociale en fysieke aspecten

De veiligheidsbeleving heeft niet alleen te maken met de objectieve veiligheid (bv. cijfers vanuit de politie), maar ook andere aspecten zoals zwerfafval, naastplaatsingen van afval bij ondergrondse containers, weesfietsen, slechte isolatie van woningen, algehele staat van de straat etc., kunnen de veiligheidsbeleving van bewoners ernstig aantasten. Om extra aandacht te besteden aan een schone omgeving worden er integrale acties gehouden gericht op schoon en eigenaarschap van de straat. De eerste actie zal plaatsvinden in de Pliniusstraat en andere acties zullen in samenspraak met de wijkraad worden gepland op andere hotspots in de wijk. Er zal ook worden gekeken of bewoners bereid zijn om als containeradoptant op te gaan treden.

Voor wat betreft de winkelwagens en wrak/weesfietsen gaan we kijken of we maatregelen kunnen nemen om hier efficiënter tegen op te treden. Dit houdt in dat het huidige aanwijsbesluit zal worden uitgebreid. In het nieuwe aanwijsbesluit zal het artikel winkelwagens worden toegevoegd. Daarnaast zal er een uitbreiding van straten plaatsvinden waar weesfietsen en wrakken kunnen worden verwijderd. Beide onderwerpen hebben ook effect op het veiligheidsgevoel van de bewoners en hebben als doel het straatbeeld aantrekkelijker te maken.

Er zijn in Lombardijen veel speelplekken waar ouders met hun jonge kinderen hun tijd kunnen doorbrengen. In 2023 en 2024 komen deze speelplekken (8) in onderhoud. De gemeente beoordeelt in samenspraak met omwonenden en gebruikers het gebruik van de huidige sport- en speelplekken en komt met aanpassingsvoorstellen.

De wijk Lombardijen kent veel bewoners die op enigerlei wijze in aanraking komen met armoede. Zeker gezien de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en de inflatie waar veel bewoners mee te maken hebben. Aangezien ook dit aspect van invloed kan zijn op de algehele veiligheidsbeleving, willen we ook hier extra aandacht aan besteden. Het is de bedoeling om een platform/netwerk te organiseren waarin verschillende maatschappelijke organisaties die in de wijk actief zijn, gaan deelnemen. Door middel van een integrale samenwerking en aanpak willen we de armoede in de wijk vroegtijdig signaleren. Het organiseren van het platform zit in de opdracht van de nieuwe welzijnsaanbieder Samen Ondernemend Leren. De wijkraad zal binnenkort met hen het gesprek aangaan hierover.

Woningcorporatie Havensteder is bezig met initiatieven om het energieverbruik van woningen beperken, bijvoorbeeld door betere isolatie en het aanbrengen van zonnepanelen. Verder heeft Havensteder middelen beschikbaar voor goede initiatieven om energie-armoede tegen te gaan.

Relatie met NPRZ

De afgelopen periode heeft het programmabureau NPRZ hard gewerkt aan het opstellen van het uitvoeringsplan 2023 – 2027. Het is voor het eerst dat het thema veilig als eigen 'pijler' in de plannen is opgenomen. Hieronder een greep uit de onderwerpen die onder de pijler veilig aan bod komen:

#Project COCO: Voorkomen dat een nieuwe generatie jongeren wordt ingezet als uithaler

Politie, gemeente Rotterdam, JOZ, City Stewards en NPRZ slaan de handen ineen met scholen in Rotterdam-Zuid om met een nieuw project jongeren te behoeden voor een leven als uithaler. Dit lesplan is een weerbaarheidstraining waarbij jongeren met Virtual Reality bewust worden gemaakt van de risico's en mogelijke gevolgen bij het leeghalen van containers in de Rotterdamse Haven. Door op een positieve manier in te laten zien dat een carrière in de drugscriminaliteit, en meer specifiek als uithaler, niet loont, hopen de deelnemende partners dat jongeren de belofte van 'snel geld verdienen' kunnen herkennen voor wat het is; een leven vol gevaren voor jezelf en je naasten.

#Weerbaarheid jeugd en 'Onwijze Moeders'

Met dit voorstel wordt vergroting van de weerbaarheid een vast onderdeel van het programma Loopbaan oriëntatie- en begeleiding van het NPRZ. Vanaf groep 6 tot en met einde schoolcarrière zal op meerdere momenten aan de slag worden gegaan met dit belangrijke onderwerp. Geen losse les dus maar echt structurele aandacht voor het thema. Het gezinssysteem rondom jongeren is ook een belangrijke schakel. Veiligheidspartners als HALT, Raad voor de Kinderbescherming, Jongerenwerk en de wijkteams zijn hierbij actief betrokken en er lopen al veel waardevolle trajecten zoals het eerdergenoemde project 'Onwijze Moeders'.

#Group Violence Intervention (GVI)

Aangenomen wordt dat een groot deel van het geweld op de straten van Rotterdam Zuid veroorzaakt wordt door een sociale dynamiek. Dat kan gaan om conflicten tussen rivaliserende (jeugd)groepen maar ook om acties en reacties op ontwikkelingen in de handel van verdovende middelen. De Group Violence Intervention (GVI) is een integrale strategie met als doel het inzichtelijk maken van deze sociale dynamiek volgens een specifieke analysemethodiek, om vervolgens te kunnen interveniëren op aanstichters binnen deze dynamieken door de inzet van een communicatielij, preventie en, indien nodig, streng overheidsoptreden. Het actief betrekken van de gemeenschap is een belangrijk onderdeel in deze strategie. De verwachting is dat er wat betreft de veiligheid op Zuid veel te winnen valt door een actieve aansluiting te formeren op de GVI-strategie.

#Licht verstandelijke beperking (LVB)

Uit het wijkprofiel van de gemeente Rotterdam blijkt dat in Rotterdam-Zuid sprake is van meer LVB-problematiek in vergelijking met de rest van de stad. Mensen met een LVB ervaren vaak problemen op het gebied van werk, wonen, school en veiligheid. Hierdoor zijn ze kwetsbaarder voor het plegen van strafbare feiten. In het strafrechtkenen komen mensen met een LVB veel voor, waarbij ze zowel dader als slachtoffer kunnen zijn, zoals inwoners die hun bankrekening beschikbaar stellen aan anderen, die vervolgens mensen gaan oplichten met hun bankrekening. Daarom is een integrale aanpak tussen de pijlers van het NPRZ noodzakelijk om tot een duurzame oplossing te komen, zodat mensen met een LVB zo goed en zo volwaardig mogelijk kunnen meedraaien in de maatschappij.

Om de kans op crimineel gedrag te verkleinen, speelt het tijdig herkennen van LVB door professionals een belangrijke rol om hen toe te leiden naar passende zorg- en hulpverlening, zowel preventief als in het strafrechtketen. Door middel van een training deskundigheidsbevordering zullen professionals uit het veiligheidsdomein signalen van LVB vroegtijdig leren herkennen, waardoor passende zorg- en hulpverlening wordt geboden en verergering van problematiek wordt voorkomen.

#Herbestemmen

Het afpakken van crimineel vermogen is een belangrijk onderdeel van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Criminelen worden zo dwars gezeten in hun streven naar snel financieel gewin en het zorgt ervoor dat er geen geld is voor criminele investeringen. Bovendien wordt voorkomen dat crimineel geld de legale economie corrumpeert en daarmee de samenleving ondermijnt. In Rotterdam-Zuid wil het NPRZ panden en crimineel geld, door justitie in beslag genomen, maatschappelijk herbestemmen en teruggeven aan de wijk. Dit door actief te agenderen en beleid te maken om met zoveel mogelijk afpakresultaten op een slimme manier te investeren. Denk aan een pilot voor het herbestemmen van crimineel vastgoed naar een pand van algemeen nut voor een buurt.

Objectieve cijfers

Als we kijken naar de objectieve cijfers vanuit de politie, dan is er sprake van een positief beeld. Enkele vormen van criminaliteit vertonen weliswaar een lichte toename in vergelijking met enkele jaren daarvoor (coronajaren), maar in vergelijking met pre-corona is er sprake van een aanzienlijke daling. Een goed voorbeeld hiervan zijn de woninginbraken.

Tabel 1: woninginbraken Lombardijen

2018	2019	2020	2021	2022
92	116	27	31	35

Ondanks dat de woningbraken gestabiliseerd lijken te zijn, blijft de gemeente inzetten op preventie. Zo wordt samen met woningcorporatie Havensteder gekeken of er op de hotspots nog een verbetering aangebracht kan worden in het hang- en sluitwerk.

Wat vervolgens wel opvalt is de discrepantie tussen de objectieve cijfers en de subjectieve cijfers in het wijkprofiel. Ondanks een verbetering in de objectieve cijfers is dit niet terug te zien in de subjectieve gevoelens van de bewoners. Als we iets verder inzoomen op het wijkprofiel dan zien we dat de veiligheidsindex gelijk is gebleven in vergelijking met 2020, maar zowel de fysieke index (-15) als de sociale index (-6) zijn gedaald.

Dit zien we vooral terug in de cijfers die betrekking hebben op overlast. Zowel de meldingen jeugdoverlast, drank- en drugsoverlast als verkeersoverlast laten een toename zien in vergelijking met pre-corona. Dit zien we ook terug in het wijkprofiel van 2022.

Tabel 2: meldingen jeugdoverlast

2018	2019	2020	2021	2022
36	56	151	114	108

Op de Dumasstraat is er in de afgelopen jaren overlast geweest van een groep jongeren. Om de overlast aan te pakken zijn een integrale aanpak en een tweesporenbeleid ingezet. Gezien de mate van overlast is er voor een zerotolerancebeleid gekozen. Echter, op het moment dat een jongere aangeeft open te staan voor hulp, wordt hier meteen op doorgepakt en wordt de jongere begeleid naar bijvoorbeeld het jongerenwerk. Inmiddels is de overlast beheersbaar en staan we in goed contact met de bewoners. De bewoners geven aan dat de overlast inderdaad minder is geworden. Op de Dumasstraat is sinds eind 2022 ook sprake van cameratoezicht.

Tabel 3: meldingen drank- en drugsoverlast

2018	2019	2020	2021	2022
42	33	48	75	82

Vooraf op de winkelstrip aan de Spinozaweg is er de afgelopen jaren overlast geweest van bedelaars. Vanuit de bewoners kwamen er signalen dat veel van de overlast werd veroorzaakt door bewoners die woonachtig zijn aan de Hippiashof. Hier is een voorziening van Antes gevestigd, die zich bezighoudt met de opvang van verslaafden. Er is inmiddels een beheergroep actief en de contacten met zowel de professionals als de buitenwereld zijn goed. Er is een aantal notoire overlastgevers overgeplaatst naar een locatie elders in Rotterdam. De situatie op de winkelstrip en de directe omgeving wordt door politie en toezicht en handhaving actief gemonitord.

Tabel 4: meldingen verkeersoverlast

2018	2019	2020	2021	2022
10	19	11	27	35

De toename van verkeersoverlast heeft vooral te maken met de parkeerdruk die is ontstaan vanwege de invoering van betaald parkeren in omliggende gebieden zoals Vreewijk. Volgens de planning wordt betaald parkeren in het derde kwartaal van 2024 ook in Lombardijen ingevoerd. Dit zou de parkeerdruk in de wijk en de daarmee gepaard gaande parkeeroverlast moeten verlichten.

Tot slot

Of de genoemde maatregelen positief van invloed zijn geweest op de subjectieve veiligheidsbeleving van de bewoners in Lombardijen, zal blijken uit de meetresultaten van het nieuwe wijkprofiel, wat begin 2024 uit gaat komen. Ik verwacht u dan ook te kunnen informeren over de eerste resultaten van de lopende onderzoeken over onderwerpen als woonoverlast en de zelfbewoningplicht.

Ik zie het vervolg van onze aanpak met vertrouwen tegemoet en zal u in het eerste kwartaal van 2024 op de hoogte brengen van de vorderingen om Lombardijen veiliger te maken.

Met vriendelijke groet,

A. Aboutaleb
Burgemeester